

Vuosikertomus 2014

Keski-Suomen Liikunta ry

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminnan perusta

Keski-Suomen Liikunnan toiminta-ajatus

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminta-ajatuksena on keskisuomalaisten hyvinvoinnin tukeminen liikunnan ja urheilun avulla

1. tuottamalla jäsenjärjestöille niiden haluamia ja tarvitsemia laadukkaita palveluja
2. tukemalla keskisuomalaisen liikunnan ja urheilun edistämiseen tähtääviä kehittämishankkeita
3. kehittämällä erityisesti lasten ja nuorten liikunnan tasapuolisia edellytyksiä ja harrasteliikunnan eri muotojen mahdollisuuksia
4. toimimalla jäsenjärjestöjensä ja muiden intressiryhmien yhteistyön verkkonkutojana.

Arvot

Maakunnallisuus

Keski-Suomen Liikunta on keskisuomalaista liikuntakulttuuria kehittävä ja kokoava yhdistys. Liikuntakulttuurilla on tärkeä merkitys Keski-Suomen itsetunolle, maakuntahengelle ja kehitymiselle.

Positiivisuus Keskiläisillä on positiivinen ja avoin asenne ihmisiä, asioita ja ilmiöitä kohtaan.

Inhimillisuus KesLin toiminta perustuu vuorovaikutukseen ihmisten kanssa. Olemme vastuuntuntoisia, rehellisiä ja suvaitsevaisia. Kunnioitamme jokaista omana itsenään.

Laadukkuus KesLin toiminta on eettisesti kestävä, asiakaslähtöistä ja tavoitteellista. Kehitämme toimintaamme määrätietoisesti suunnittelemalla, toteuttamalla suunnitelmia sekä arvioimalla toteutusta saamamme palautteen ja tavoitteiden pohjalta.

Vaikuttavuus Olemme ennakkoluulottomia, laajakatseisia ja yhteistyökykyisiä. Keski-Suomen Liikunta on merkittävä alueellisen liikuntakulttuurin kehittäjä ja toiminnallamme on myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Visio ja strategia

”Suomen paras liikkumista edistävä ja liikuntaosaamista kokoava voima 2020”

1. Yhteisöllisyyden vahvistaminen
2. Liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen
3. Lasten ja nuorten liikunnan ja urheilun sekä aikuisten liikunnan kehittäminen
4. KesLin aseman vahvistaminen maakunnassa

Vuosi 2014

Vuosi 2014 oli kokeilujen ja yhteistyön tekemisen vuosi.

Yhä kiristynyt taloustilanne ja resurssien niukkeneminen on vauhdittanut liikuntajärjestöjen yhteistyötä. Keski-Suomen Liikunta ry:n valtionapu ei ole kasvanut enää moneen vuoteen, ja kun yleiset kustannukset koko ajan ovat nousseet, on se tarkoittanut entistä tarkempaa talouden suunnittelua, uusien rahoituslähteiden hakemista sekä uusien ja erilaisten toimintatapojen käynnistämistä. Vaikka edellä mainitut asiat toisaalta kuulostavat negatiiviselta, ovat vaikutukset olleet monilta osin myös positiivisia. Liikuntaseurat ja -järjestöt miettivät entistä enemmän sitä, miten yhdessä tekemällä saamme aikaan parempia tuloksia, kun oman toiminnan resurssit eivät enää merkittävästi lisäänty.

Keski-Suomessa olemme saaneet merkittäviä tuloksia aikaan erilaisten kokeilujen kautta ja rohkeasti toimintatapoja uudistamalla yhdessä muiden liikunta- ja urheilutoimijoiden kanssa.

”Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä” –toimintatapa on saanut jyväskyläläiset seurat tekemään entistä enemmän yhteistyötä. Keski-Suomen Liikunnan koordinoimana seurojen valmennuspäälliköt tapaavat säännöllisesti toisiaan ja jakavat osaamistaan. Myös toiminnanjohtajat kokoontuvat säännöllisin väliajoin yhteisesti valittujen teemojen ympärille. Tämä on kasvattanut keskinäistä luottamusta ja aikaansaanut aivan uutta toiminnallista yhteistyötä seurojen välille. Yhdessä toteutetut lasten vanhempainillat ovat olleet menestyksekkäitä, koska osaamista on voitu jakaa entistä laajemmin.

Keski-Suomen liiton tukema ”Katsomot Täyteen” –hanke, joka seurojen toiveesta muuttui ”Kaikki Peliin Jyväskylä” –ohjelmaksi, on saanut kaksitoista pääsarjatason palloilulajin seuraa yhteen avoimesti miettimään yhteismarkkinointia ja jakamaan omaa osaamista tavoitteena uuden yleisö sukupolven kasvattaminen urheilukatsomoihin. Tämä toimintatapa on ainutlaatuista jopa valtakunnan tasolla.

Myös järjestötasolla Keski-Suomessa on haettu entistä parempaa yhdessä tekemisen tapaa. Samalla kun rakennamme Keskisen alueen Osaamis- ja palvelukeskus –klusteria, olemme jättevöittämissä myös keskisuomalaisen liikunnan ja urheilun tukiorganisaatioiden yhteistyötä ”Sport City Jyväskylä” –nimikkeellä. Tarkoituksena on tuoda paremmin näkyväksi ne tukipalvelut, joita keskisuomalaiselle urheilijalle, valmentajalle, urheiluseuralle tai liikkujalle on tarjolla. Samalla yhteistyö vahvistaa Keski-Suomen ja Jyväskylän asemaa yhtenä valtakunnallisena liikunnan ja urheilun osaamiskeskittymänä.

Nämä kokeilut sekä uudet yhdessä toimimisen tavat tukevat Keski-Suomen Liikunta ry:n visiota ”Suomen paras liikkumista edistävä ja liikuntaosaamista kokoava voima 2020”.

KesLi haluaa olla kokoamassa kaikkia liikunnan ja urheilun toimijoita yhteen ja sitä kautta saamaan keskisuomalaisen liikuntakulttuurin entistä vahvemmalle pohjalle, josta on hyvä ponnistaa niin kilpaurheilun kuin liikkujankin polulle.

Keski-Suomen Liikunta toivottaa tervehtymistä vakavan sairauden vuoksi hallituskauden kesken jättäneelle puheenjohtaja Hannu Javanaiselle sekä hyviä eläkepäiviä Hilka Kaipaiselle, joka toimi Keski-Suomen Liikunta ry:n taloussihteerinä sen perustamisesta, vuodesta 1994 lähtien.

Keski-Suomen Liikunnan talouden rakenne muodostuu Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksesta sekä muusta toiminnasta, mm. koulutuksista, tapahtumista ja kehittämisavustuksista. Vuoden 2014 tulos oli positiivinen, mikä turvaa toiminnan kehittämisen myös tulevana vuonna.

Jyväskylässä 24.2.2015

Petri Lehtoranta,
aluejohtaja

1. Hallinto

Tavoite

Hyvällä hallinnolla varmistetaan strategian toteutuminen sekä turvataan varsinaisen toiminnan edellytykset.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa vuosisuunnittelujärjestelmää, jolla varmistetaan yhteinen suunnittelu ja toiminnan seuranta. Toiminta- ja taloussuunnitelma tehtiin syksyn aikana. Suunnitelma rakennettiin henkilöstön ja hallituksen yhteisenä suunnittelupäivänä toukokuussa, jolloin päätettiin yleiset strategiset linjaukset edellisen vuoden arvioinnin pohjalta. Suunnittelupäivän jälkeen henkilöstö työsti suunnitelmaa toimialoittain. Vuoden 2014 toimintasuunnitelma vahvistettiin syyskokouksessa joulukuussa.

Keski-Suomen Liikunnalla on vuosittain maaliskuussa tarkistettava toimintakäsikirja, joka kuvaa senhetkisen toiminnan. KesLin toimintaa arvioidaan myös vuosikertomuksessa, joka laaditaan toimialakohtaisesti helmimaaliskuussa ja hyväksytään kevätkokouksessa. KesLin toimintaa ja taloutta seurataan hallituksen kokouksissa kuukausittain.

KesLi tukee hallituksen, toimihenkilöiden sekä kouluttajien koulutusta joko sitä itse järjestämällä tai tukemalla kouluttautumista ulkopuolisissa koulutuksissa. Vuoden 2014 alussa aikuisliikunnan kehittäjä Jyrki Saarela valmistui fysioterapeuttien täydennyskoulutuksesta (Urheilu ja liikuntafysioterapia). Myös taloussihteri Laura Nuutinen jatkoi taloushallinnon ammattitutkinnon suorittamista.

Koko henkilökunta kävi EA-koulutuksen helmikuussa sekä verenluovutuksen yhteydessä perusti oman veriryhmän syksyllä 2014. Henkilökuntaa on myös vuosittain kannustettu liikkumaan yhteisillä liikuntapäivillä sekä osallistumalla liikunnan harrastamiseen liittyviin kustannuksiin. Keski-Suomen Liikunnan aluejohtaja käy henkilökohtaiset kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa huhtikuussa. Keskustelujen tavoitteena on varmistaa henkilöstön jaksamiseen sekä henkilökohtaisen osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat. Henkilökunta osallistui myös elokuussa Kouvolassa järjestetyille aluepäiville, jotka ovat tarkoitettu aluejärjestöjen henkilökunnalle.

1.1 Yhdistyksen viralliset kokoukset

Kevätkokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n kevätkokous pidettiin 24.4. Jyväskylässä Ravintola Hurrikaanissa. Läsä oli valtakirjoin edustettuina viisi jäsenjärjestöä: Äänekosken Huima ry, TUL:n Keski-Suomen piiri ry, Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, Korpilahden UA/MK ry, Suomen Palloliiton Keski-Suomen piiri ry ja Jyväskylän Kunto- ja Luontoliikkuajat ry.

Puheenjohtajana toimi Heikki Mäkinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2013 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä valittiin ehdollepanotoimikunta valmistelemaan hallituksen henkilövalintoja vuodelle 2015.

Ehdollepanotoimikunnan kokoonpano:

Hannu Javanainen, Petri Lehtoranta, Esa Kaihlajärvi, Heikki Mäkinen ja Tarja Rasimus-Järvinen.

Syyskokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin 11.12. Ravintola Hurrikaanissa Jyväskylässä. Läsnä oli valtakirjoin edustettuina kahdeksan jäsenjärjestöä: TUL:n Keski-Suomen piiri ry, Suomen Palloliiton Keski-Suomen piiri ry, Äänekosken Huima ry, Jyväskylän Naisvoimistelijat ry, Saarijärven Pullistus ry, JJK Juniorit ry, Korpilahden UA / MK ry ja Jyväskylän Kenttärheilijat ry. Puheenjohtajana toimi Heikki Mäkinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2015 toiminta- ja taloussuunnitelma sekä päätettiin hallituksen henkilövalinnoista vuodelle 2015.

1.2 Hallitus

Keski-Suomen Liikunta ry:n hallitus kokoontui kuusi kertaa. Puheenjohtajana toimi Hannu Javanainen. Syksyn osalta puheenjohtajan tehtäviä hoiti Petri Hagman Hannu Javanaisen sairastuttua. Varapuheenjohtajat olivat Petri Hagman ja Teija Liukkaala. Hallituksen kokouksissa toimi esittelijänä sekä sihteerinä aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Hallituksen jäsenet ja heidän osallistumisensa kokouksiin:

Hannu Javanainen, puheenjohtaja	4/6			
Petri Hagman, varapuheenjohtaja	5/6			
Teija Liukkaala, varapuheenjohtaja	4/6			
Tapio Mäki	5/6	varajäsen	Anna-Leena Sahindal	0
Anne Salminen	3/6	varajäsen	Mari Sivill	3
Terhi Kettunen	6/6	varajäsen	Teemu Tenhunen	0
Auli Pitkänen	5/6	varajäsen	Ari Matinlassi	0
Minna Koivisto	4/6	varajäsen	Mika Suoja	2
Sanna Jämsen	5/6	varajäsen	Timo Kanninen	0

Tilintarkastajat:

Martti Olli HTM (varalla Eija Honkanen, HTM) ja Reijo Korpela KHT (varalla Seppo Lindholm JHTT, HTM)

1.3 Jäsenjärjestöt (150)

Urheiluseurat (127):

Alhon Aki ry	Jaguars Spirit Athletes ry	Jyväskylän Rugby Club ry
Alppiihhtoseura Himoski ry	Jigotai ry	Jyväskylän Seudun Palloseura ry
Alvajärven ryhti	Joutsan Seudun Pallo ry	Jyväskylän Shorinji Kempo ry
Capoeira Boa Vontade JKL ry	JJK Juniorit ry	Jyväskylän Taitoluisteluseura ry
DanceStyle ry	JJK Jyväskylä ry	Jyväskylän Tanssi- ja Naisvoimisteluseura ry
Diskos93 Juniorit ry	JYP Juniorit ry	Jyväskylän Tennisseura ry
FC Saarijärvi ry	JYP Naiset ry	Jyväskylän Toverit ry
FC Vaajakoski ry	Jyväskylän Agility Team ry	Jyväskylän Valo ry
Floorball Club Dux ry	Jyväskylän Kenttärheilijat ry	Jyväskylän Voimistelijat ry
Grainville Line Dancers ry	Jyväskylän Kiri ry	Jyväslentis ry
Haapamäen Urheilijat ry	Jyväskylän Kunto- ja Luontoliikkujat ry	Jyvässeudun Kiekko ry
Hankasalmen Hanka ry	Jyväskylän Laskuvarjokerho ry	Jyvässeudun Painiässät ry
Happee ry	Jyväskylän Latu ry	Jyvässeudun Työttömät ry
Harjun Urheilijat -82 ry	Jyväskylän Lohi ry	Jämsän Kiekko-Sudet ry
Harjun Woima Jyväskylä	Jyväskylän Naisvoimistelijat ry	Jämsän Retki-Veikot ry
HoNsU Juniorit ry	Jyväskylän Nousu ry	Kaipolan Naisvoimistelijat ry
Huhtasuon Hiihto 2000 ry	Jyväskylän Pallokerho ry	Kampuksen Dynamo ry
Huki Jyväskylä ry	Jyväskylän Pesis	Kannonkosken Kiho ry
ISON Tanhuujat ry	Jyväskylän Pyöräilyseura ry	KEJUBO ry

Kensu ry
 KeuPa Hockey Team ry
 Keurusjumpa ry
 Keuruun Kisailijat ry
 Keuruun Naisvoimistelijat ry
 Keuruun Pallo ry
 Keski-Suomen Konepyöräseura ry
 Keski-Suomen Moottorikerho ry
 Killerin Liikunta ry
 Konneveden Urheilijat ry
 Korpilahden Pyrintö ry
 Korpilahden Urheiluautoilijat ry
 Koskenpään Kiri
 Kyyjärven Kyky ry
 Laukaan Moottorimiehet ry
 Laukaan Urheilijat ry
 Laukaan Shukokai Karate ry
 Lentopalloseura Homenokat ry
 Leppäveden Leppä ry
 Lievestuoreen Kisa ry
 Los Bastardos ry
 Meloilola ry
 Mukwan Jyväskylä ry
 Multian Jyske
 Multian Naisvoimistelijat ry
 Muuramen Rasti ry
 Muuramen Syke ry
 Muuramen Yritys ry
 Muurasjärven Murto ry
 O2-Jyväskylä ry
 Palokan Naisvoimistelijat ry
 Palokan Pyry ry
 Palokan Riento ry
 Parkour Oppimiskeskus ry
 Pihtiputaan Tuisku ry
 Ploki ry

Pohjois-Päijänteen Pursiseura ry
 Putkilahden Ketterä ry
 Pylkönmäen Yrittävä ry
 Pönttövuoren Peikot ry
 Rautpohjan Moottorikerho ry
 Riihivuoren Hiihtokoulu yhdistys ry
 Saarijärven Naisvoimistelijat ry
 Saarijärven Pullistus ry
 Saarijärven Tennis ry
 Suunta Jyväskylä ry
 Seitsemän Hunnun Tanssi ry
 Swimming Jyväskylä ry
 Säynätsalon Riento ry
 Tammijärven Tammi ry
 Tanssi- ja voimisteluseura Illusion
 Vaajakoski ry
 Tanssiurheiluseura Break ry
 Tanssiurheiluseura Tepika ry
 Team LKP ry
 Tikkakosken Pallo ry
 Tikkakosken Suunistajat ry
 Tikkakosken Tikka ry
 Tikkakosken Voimistelu- ja
 Liikuntaseura ry
 Toivakan Rivakka
 Trio-Juniorit ry
 Uuraisten Urheilijat ry
 Vaajakosken Kuohu ry
 Vaajakosken Pelikaanit ry
 Vihtavuoren Pamaus ry
 Viitasaaren Naisvoimistelijat ry
 Viitasaaren Suunta ry
 V- ja U-seura Urho ry
 V-, U- ja Raittiusseura Flanelis ry
 Äänekosken Huima ry
 Äänekosken Urheilijat ry

Opiskelijajärjestöt (3)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun
 opiskelijakunta
 Jyväskylän yliopiston
 ylioppilaskunta ry
 Jyväskylän
 korkeakouluopiskelijoiden
 liikuntaseura KOOLS ry

Maakunnalliset yhdistykset (9)

SPL:n Keski-Suomen piiri ry
 TUL:n Keski-Suomen piiri ry
 Keski-Suomen Hiihto ry
 Keski-Suomen Kylät ry
 Keski-Suomen Pesis ry
 Keski-Suomen Suunnistus ry
 Keski-Suomen Yleisurheilu ry
 Keski-Suomen Yleisurheilun
 tukisäätiö
 Suomen Metsästäjäliiton Keski-
 Suomen piiri ry

Valtakunnalliset lajiliitot (11)

AKK-Motorsport ry
 Hengitysliitto ry
 Suomen Ampumaurheiluliitto ry
 Suomen Jääkiekkoliitto ry
 Suomen Koripalloliitto
 Suomen Lentopalloliitto ry
 Suomen Pesäpalloliitto ry
 Suomen Ratsastajain Liitto ry
 Suomen Salibandyliitto ry
 Suomen Taitoluisteluliitto
 Suomen Tennisliitto ry

1.4. Henkilöstö

Petri Lehtoranta	aluejohtaja	01.01. - 31.12.
Jouni Vatanen	lasten ja nuorten liikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Hilkka Kaipainen	taloussihteeri	01.01. - 31.05.
Laura Härkönen	seurakehittäjä	01.01. - 31.12.
Mira Autio	toimistosihteeri	01.01. - 31.12.
Jyrki Saarela	aikuisliikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Laura Nuutinen	taloussihteeri	01.01. - 31.12.
Työharjoittelija:	Heidi Lehtonen (JAMK, liiketalous)	20.01.- 23.10.
Vapaaehtoistoimijat:	Johanna Oksanen ja Tiina Pelkonen	

1.5 Toimiston jäsenpalvelut

Eri lajiliittojen kanssa on tehty vuosittaisia jäsenpalvelusopimuksia. Keski-Suomen Hiihdon, Keski-Suomen Yleisurheilun ja Keski-Suomen Suunnistuksen kanssa tehdyt sopimukset sisältävät laskutuksen, laskujen maksamisen, kirjanpidon ja tilinpäätöksen, sekä toimistopalveluina puhelinliikenteen, mitali- ja tarvikeväilyksen sekä lajipostitukset.

Näiden lisäksi on tehty SPL:n Keski-Suomen piirin, Keski-Suomen Pesiksen, Jyväskylän Hockey Catsin, Jyväseudun Paini-Ässien, Palokan Pyryn, Pohjois- Pääjärven Pursiseuran, Jyväskylän Kenttämurheilijoiden ja JYP Junioreiden kirjanpito ja tilinpäätös.

Seuroille on välitetty lajiliittojen kilpailumateriaalia, sääntöjä, jne. Autamme jäsenseuroja tiedotuksessa, esimerkiksi nettisivuillamme ja sähköpostitse. Toimistolta on saanut apua myös mm. yhdistysrekisteri- ja ansiomerkkiasioissa.

Keittiön kokoustila on ollut jäsenseurojen käytettävissä. Käytössä on myös Sporttikäytävän kokoustila Potku.

Toimistosihteerin tehtävistä on vastannut Mira Autio ja taloushallinnon tehtävistä Laura Nuutinen sekä 31.5.2014 saakka Hilikka Kaipainen. Laura Nuutinen on aloittanut oppisopimuskoulutuksena 1.6.2013 taloushallinnon ammattitutkintoon tähtäävän koulutuksen, joka jatkui vuonna 2014. Työpaikkakouluttajana on toiminut taloussihteeriksi Hilikka Kaipainen ja Petri Lehtoranta.

Sporttisaitti -ohjelma on ollut käytössä ja siihen on annettu koulutusta ja ohjausta tarvittaessa. Kouluttajana on toiminut Laura Nuutinen ja Petri Lehtoranta. Koulutusrekisterin ja TERLI-kirjaston ylläpitoa jatkettiin.

KesLin toimisto sijaitsee Jyväskylässä, Synergia-areenan toimistosiivessä, 2. kerroksessa. Osoite on Rautpohjankatu 10, 40700 Jyväskylä.

Internet: www.kesli.fi
Sähköposti: toimisto@kesli.fi
Puhelin: 050 381 3820

2. Yhteiskuntavaikuttaminen

Tavoite

Yhteiskuntavaikuttamisella edistämme keskisuomalaisien urheilujärjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan yleistä arvostusta ja toimintaedellytyksiä sekä vaikutamme liikunta- ja urheilukulttuurin yleiseen kehitykseen maakunnassa.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa vaikuttamistyötä tekemällä yhteistyötä merkittävien valtakunnallisten sekä maakunnallisten toimijoiden kanssa joko jäsenyyden tai aktiivisen osallistumisen avulla.

KesLi vaikuttaa maakunnallisiin hyvinvointipäätöksiin myös antamalla lausuntoja sekä toimimalla aktiivisesti päättäjien suuntaan erilaisten toimenpiteiden ja hankkeiden kautta.

Keski-Suomen Liikunta tekee liikunnan kehittämistyötä yhteistyössä Valo ry:n, KKI-ohjelman (Likes), Liikkuva Koulu –ohjelman sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Maakunnalliset merkittävimmät yhteistyötahot ovat Keski-Suomen Liitto, kunnat, Keski-Suomen ELY-keskus, lajiliittojen piirit, Keski-Suomen Urheiluakatemia, KIHU, JAMK, Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta sekä paikallisesti urheiluseurat.

2.1. Verkostotoiminta

Keski-Suomen Liikunta on aktiivinen toimija omassa maakunnassaan ja kuuluu useaan terveyden edistämistä toteuttavaan organisaatioon ja verkostoon.

Aktiva ry

Erytisliikunnan ja kuntoutuksen kehittämiskeskus AKTIVA ry aloitti toimintansa Jyväskylässä vuoden 2006 alussa. AKTIVA ry:n toimintamuotoja ovat koulutus-, konsultointi, tutkimus- ja liikuntavälinepalvelut. Aktivan tehtävänä on toimia monialaisena aktiivisen kuntoutuksen kehittämisen, opetuksen ja käytännön toimijoiden yhteistyöfoorumina sekä erityisliikunnan toimijoita kokoavana elimenä. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuuluu Aktivan hallitukseen.

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, KYT

Keski-Suomen Liikunta on yksi osuuskunnan perustajista. Sen tehtävänä on tarjota keskisuomalaisille kolmannen sektorin toimijoille hankeneuvontaa sekä hallinnointia. Tämän lisäksi osuuskunta tarjoaa taloushallintopalveluja keskisuomalaisille järjestöille. Tavoitteena on lisätä keskisuomalaisten yhdistysten osaamista mm. hanketoiminnan avulla. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuuluu yhdistyksen hallitukseen.

Keski-Suomen Kylät ry

Keski-Suomen Kylät ry on kylien ja asukas yhdistysten yhteenliittymä. Yhdistys on perustettu 1997 Moxin kylällä Korpilahdella. Nykyisin Keski-Suomen Kylät vastaa 23 keskisuomalaisen kunnan kylä- ja asukas yhdistysten edunvalvonnasta, koulutuksista, kylärekisteristä ja neuvonnasta. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuului Keski-Suomen Kylät ry:n hallitukseen.

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Keski-Suomen Yrittäjät ry on kiinteä osa Suomen Yrittäjien valtakunnallista organisaatiota. Se tukee toiminnallaan Suomen Yrittäjien tavoitteita ja huomioi omassa toiminnassaan maakunnassa toimivien jäsenyritysten tarpeet. Keski-Suomen Yrittäjät tekee työtä maakunnan yrittäjien hyvinvoinnin eteen. Keski-Suomen Liikunta on Keski-Suomen Yrittäjien jäsen ja tekee yhteistyötä mm. henkilöstöliikunnan edistämiseksi.

Keski-Suomen Järjestöareena

Keski-Suomen Järjestöareena on Keski-Suomen järjestökentän yhteistoimintayhteisöjen puolueeton, autonominen ja rakenteeltaan kevyt verkostomainen yhteenliittymä. Järjestöareena nimeää ja kutsuu verkostoonsa keskisuomalaisia järjestökentän yhteistoimintayhteisöjä, jotka edustavat toimialaa tai muuta merkittävää ryhmittymää. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on Järjestöareenan jäsenedustaja.

Länsi- ja Sisä-Suomen Liikuntaneuvosto / Liikunnan valmistelutyöryhmä (LIIVA)

Keski-Suomen Liikunnan edustaja on uuden aluehallintouudistuksen seurauksena syntyneessä Länsi- ja Sisä-Suomen liikuntaneuvostossa jäsenenä. Syksyllä 2010 maakuntajohtaja nimitti myös maakunnallisen Liikunnan valmistelutyöryhmän (LIIVA), jonka tehtävänä on edistää maakunnallista liikunnan ja urheilun

kehittämistyötä, ja toimia kuntien tukena rakentamishankkeissa. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on ryhmän jäsen.

Terveyden edistämisen foorumi

Terveyden edistämisen foorumi (TEF) on terveyden edistämisen verkosto, jonka tehtävänä on tiedon jakaminen ja yhteisten maakunnallisten terveyden edistämisen painopisteiden hakeminen. Jäseninä ovat mm. Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän kaupunki sekä lukuisat kansanterveysjärjestöt. Foorumi kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa. Aikuisliikunnan kehittäjä Jyrki Saarela osallistui foorumin tapaamisiin.

2.2. Alueelliset palvelu- ja osaamiskeskukset

Keski-Suomen Liikunta on toiminut aktiivisesti keskisen alueen osaamis- ja palvelukeskustoiminnan käynnistämässä. Keskinen alue käsittää Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueet. Keskeisiä toimijoita aluejärjestöjen lisäksi ovat alueella sijaitsevat urheiluakatemit, lajiliitot, Kuortaneen Urheiluopisto, Jyväskylän yliopisto sekä KIHU. Vuosi 2014 oli vielä yhteisen suunnittelun ja käynnistämisen aikaa. Syksyllä valittiin yhteinen pilotti 2015 toteutettavaksi.

Keskisen alueen pilotin sisältö:

- Tavoite 1. Selvittää palvelutarjonta 4. peruspalvelun osalta. Mahdolliset päällekkäisyydet ja puutteet palveluissa ja toiminnoissa.
  - Kartoitetaan seuratoiminnan tukipalvelujen toiminnot ja palvelut
  - Kartoitetaan kuntien yhteistyön toiminnot ja palvelut
  - Kartoitetaan liikkujan palvelut ja toiminnot
  - Kartoitetaan urheilijan polun palvelut ja toiminnot
- Tavoite 2. Toiminta-alueen mahdolliset roolitukset ja painotukset.
- Tavoite 3. Kokeilukulttuurin mukaisesti toiminnot uuden roolijaon pohjalta.

Vuonna 2014 järjestettiin seuraavat yhteiset tapaamiset, joissa Keski-Suomen Liikunta oli mukana:

- 9.6. Yhteistapaaminen Kuortaneella
- 19.8. Yhteistapaaminen Kuortaneella
- 31.10. Pilotin käynnistäminen ja työryhmän kokoontuminen Seinäjoella

3. Viestintä

3.1. Sisäinen viestintä

Tavoitteet:

- toimiston sisäisen tiedonkulun lisääminen
- asiakaspalvelun parantaminen
- yhteisöllisyyden lisääminen
- viestintä tukee päätöksentekoa

Toteutus:

- Henkilökunnan palaverieita pidettiin viikoittain.
- Sisäistä viestintää kehitettiin hallituksen ja toimiston yhteisessä suunnittelupäivässä

3.2. Ulkoinen viestintä

Tavoitteet:

- KesLin brandin vahvistaminen ja tunnettuuden lisääminen
- liikunnan ja urheilun mielikuvan monipuolistaminen
- KesLin palvelujen markkinointi

Toteutus:

- Kesli-info -tiedotetta lähetettiin n. kaksi kertaa kuukaudessa sähköpostin välityksellä.
- Internet-kotisivu, osoite: www.kesli.fi
- Facebook-sivusto: www.facebook.com/keskisuomenliikunta sekä tapahtumien omat sivut
- Sähköposti, puhelin
- näkyvyys eri medioissa

Keski-Suomen Liikunnan internet-sivut on toteutettu Sporttisaitti-työkalulla. Internetissä löytyvät nyt erilaiset ilmoittautumis- ja palautelomakkeet. Vuonna 2014 tiedotettiin aktiivisesti sähköpostitse koulutuksista ja tapahtumista.

Suuri osa viestinnästä tapahtui sähköpostin välityksellä. Sähköposti, internet sekä facebook-sivustot todettiin hyväksi välineeksi koulutusten ja tapahtumien markkinoinnissa. KesLi rohkaisi ja koulutti myös jäsenjärjestöjään Sporttisaitin käyttöön.

4. Huomioimiset ja palkitsemiset

4.1. Vuoden 2014 keskisuomalaiset urheilijat

Vuoden urheilija:	Hanna-Maari Latvala
Vuoden vammaisurheilija:	Minna Leinonen
Elämänura-palkinto:	Kalevi Häkkinen
Vuoden valmentaja:	Seppo Pulkkinen
Vuoden joukkue:	Happee
Vuoden nuori urheilija:	Mimosa Jallow
Vuoden seuratoimihenkilö:	Juha Tuikkanen
Vuoden nuorisourheiluseura:	Jyväskylän Kenttäurheilijat
Vuoden lasten liikuttaja:	Laukaan vapaa-aikatoimi

4.2. Vuoden urheiluteot 2014 (lajiliittojen valinnat):

Golf:	Arto Teittinen
Hiihto:	Vaajakosken SM-hiihdot
Jalkapallo:	Timo Onatsu
Lentopallo:	Kaikkien aikojen biitsikesä Jyväskylässä, Jyväslentis
Melonta- ja soutuiliitto:	Pirjo Vuorenpää
Pesäpallo:	Hippoksen pesäpallo-olosuhteiden parantaminen
Ratsastus:	Alueiden välisen kenttäratsastuksen joukkuekilpailun hopeamitali 2014
Salibandy:	Happeen miesten Suomen Mestaruus kaudella 2013-20114
Suunnistus:	Misa Tuomala
Tanssi:	tanssipari Antti-Pekka Pitkänen ja Simone Lehikoinen
Uinti:	Leo Lähteemäki

Voimistelu: Palokan Naisvoimistelijat
Yleisurheilu: Jyväskylän Kenttärheilijöiden Kalevan maljan voitto
TUL: Jyväskylän Seudun Palloseura ry:n miesten joukkue
Keski-Suomen Urheiluakatemia opintostipendit: Minna Laukka, Aku Nikander ja Johanna Salmela

4.3. Vuoden 2014 liikuntateot kunnittain (kuntien valitsemina):

Hankasalmi: Hankasalmen Lions Club/lasten olympialaiset
Joutsa: Joutsan Moottorikerho
Jyväskylä: Jyväskylän liitokiekkoilijöiden aktiivinen yhteistyö Jyväskylän frisbeegolfratojen kehittämiseksi.
Jämsä: Fysioterapeutti Arja Peltosen ideoima ja toteuttama Linnakartanon alueen toiminnallinen kuntopolku
Kannonkoski: Kannonkosken Osuuspankin tekemä liikunnan edistämistyö
Karstula: Jääliikuntakeskus Karstula Areena
Keuruu: Voimaa vanhuuteen –ohjelma
Kinnula: Jonna Laulumaa
Kivijärvi: Juha Minkkinen
Konnevesi: Hytölän kylä; lasten liikunnan esimerkillinen tukeminen
Kyyjärvi: Niklas Vuorenmäki ja Jarkko Parkkonen; Frisbeegolf-toiminta
Laukaa: Tapio Valkonen
Luhanka: Pirkko Sievänen ja Hellä Kristo
Multia: Markku Lappi
Muurame: Pihalle pelaamaan – ulkopelikentän rakentaminen
Petäjävesi: Tomi Rahikainen; FrisbeeGolf radan suunnittelu ja talkootyön johtaminen
Pihtipudas: Pudis RY:n lapsi- ja nuorisotoiminta
Saarijärvi: Saarijärven Lions Clubit; Kusiaismäen fresbeegolf radan rakentaminen
Toivakka: Jonne Kilpikoski, Kimmo Nieminen ja Olli Muurainen; Toivakan junnujen salibandybuumi
Uurainen: Uuraisten Urheilijat /LiiNa- jaos
Viitasaari: Viitasaaren Keilaharrastus
Äänekoski: Frisbeegolf -yhdistyksen toiminta

4.4. Muut huomioimiset

21.03.	Tapani Markkanen	60 v.	Metsokukko 48
30.05.	Hilkka Kaipainen	eläkkeelle jäänti	Metsokukko 49
21.09.	Vihtavuoren Pamaus	80 v.	Standaari
11.10.	Huima	110 v.	Tuki nuorisotyölle

5. Lasten ja nuorten liikunta

5.1. Yleistä

Lasten ja nuorten liikunnan toimialan tavoitteena lisätä keskisuomalaisten lasten ja nuorten liikunnan määrää sekä parantaa liikunnan laatua. Keski-Suomen Liikunta haluaa olla tasapuolisesti edistämässä lasten ja nuorten sekä kilpailu- että harrastepainotteista liikuntaa. Lasten ja nuorten liikunnan edistämistoimenpiteet kohdistuvat neljään kokonaisuuteen: alle kouluikäisten varhaiskasvatuksen liikunta, kouluympäristön liikunta, liikuntakerhotoiminta ja urheiluseuratoiminta.

5.2. Varhaiskasvatuksen liikunta

Tavoite

Varhaiskasvatuksen liikunta oli uudessa tilanteessa, kun vuonna 2013 oli saatu päätökseen 3-vuotinen ohjelma, jossa periaatteessa kaikissa Keski-Suomen kunnissa oli järjestetty Päivähoidon liikunta-varhaiskasvatuksen liikuntasuosituksien käytäntöön koulutus ja osassa kunnista oli koko päivähoidon henkilöstö osallistunut ko. koulutuksiin. Vuoden 2014 tavoitteeksi asetettiin laadukkaiden jatkokoulutustilaisuuksien toteuttaminen.

Toteutus

Jatkokoulutustilaisuuksia tarjottiin monipuolisesti kuntien päivähoidon henkilöstölle. Alle 3-vuotiaiden ohjaajien Vekaravipellys koulutukset osoittautuivat suosituiksi. Lisäksi käytiin kuntien järjestämässä varhaiskasvatuksen henkilöstön tapaamisissa pitämässä alustuksia alle kouluikäisten liikunnan ajankohtaisia asioita.

Tulokset

Vekaravipellys koulutuksia järjestettiin 5 kappaletta ja osallistujia niihin oli 113.

5.3. Kouluympäristön liikunta

Tavoite

Kouluympäristön liikunnan edistämiseksi vuoden 2014 tavoitteeksi asetettiin hyvän yhteistyön rakentaminen Keski-Suomen alueella Liikkuva koulu ohjelmaan osallistuvien kuntien ja koulujen kanssa.

Toteutus

Keski-Suomesta Liikkuva koulu ohjelmaan osallistuivat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Karstula, Kyyjärvi, Multia, Muurame, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski.

Tavoitteeseen pyrittiin toteuttamalla kaikkiin Liikkuva koulu hankeavustusta saaneisiin kuntiin ja kouluihin ns. mentorointikäyntejä sekä vastaamalla kaikkeen esiin tulleeseen koulutuskysyntään. Monessa kunnassa välituntiliikunnan ohjaajien – välkäreiden kouluttaminen oli selkeä ja hyvä tapa toteuttaa Liikkuva koulu ohjelmaa. Lokakuussa Keski-Suomen Liikunta järjesti maakunnan opettajille tutustumismatkan Siilinjärvelle, jossa on useamman vuoden ajan tehty monipuolista työtä koulupäivän liikunnallistamiseksi.

Tulokset

Keski-Suomen Liikunta järjesti 25 välkäräkoulutusta, joihin osallistui 626 oppilasta. Liikkuva koulu - ohjelmaan osallistuvat koulut toteuttivat hyvin omista lähtökohdista ja paikallisten olosuhteiden varaan rakennettuja toimenpiteitä koulupäivän liikunnallistamiseksi. Koulujen toimintaa leimasi hyvä suunnitelmallisuus.

5.4. Urheiluseuratoiminta

Tavoite

Tavoitteeksi asetettiin I-tason VOK-koulutusten hyvä toteutus.

Toteutus

Lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnan edistämiseksi toteutettiin liikunnan aluejärjestöjen yhteistyössä suunnittelema I-tason VOK-koulutusviikonloppu. Lisäksi Tervetuloa ohjaajaksi ja Lasten urheilun perusteet koulutuksia järjestettiin kysynnän mukaan tilauskoulutuksina.

Tulokset

Kevään VOK koulutusviikonloppu oli määrällisten ja laadullisten mittareiden mukaan onnistunut tapahtuma. Syksyn koulutusviikonlopun peruuntuminen oli epäonnistuminen.

5.5. Liikuntakerhotoiminta

Tavoite

Tavoitteena oli, että vuoden 2014 aikana pystytään 2-3 kunnan kanssa toimimaan yhteistyössä liikuntakerhojen kehittämiseksi.

Toteutus ja tulokset

Keski-Suomen Liikunta toimi kouluttajana ja konsultoijana Hankasalmella, Jyväskylässä ja Saarijärvellä järjestettävissä liikuntakerhoissa.

5.6. Koulutukset

4.1.	Ravitsemuksen startti	Kiponniemi	30
15.1.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	10
20.1.	Päivähoidon liikunta	Keljonkangas	20
21.1.	Järkkää tapahtuma	Joutsa	25
22.1.	Vekaravipellys	Jyväskylä	30
28.1.	Ravitsemuksen startti	Laukaa	35
28.1.	Vekaravipellys	Jyväskylä	22
10.2.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	16
11.2.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	16
12.3.	Vanhempain ilta	Valkolan koulu	60
17.3.	Kaikki Peliin koulutus	Jyväskylä	25
31.3.	Kaikki Peliin koulutus	Jyväskylä	23
3.4.	Liikuntakerhon ohjaajakoulutus	Jyväskylä	50
4.-6.4.	VOK koulutusviikonloppu	Jyväskylä	18
	- Kannustava valmentaja ja ohjaaja		18
	- Oppiminen ja opettaminen harjoitustilanteessa		18
	- Liikunnallinen elämäntapa		18
	- Taitoharjoittelu		18
	- Psykkiset ja sosiaaliset ominaisuudet harjoittelussa		18
	- Tunne- ja vuorovaikutustaidot valmennuksessa		18
	- Harjoittelun suunnittelu ja arviointi		18
15.4.	Välkkäri (alakoulu)	Leppävesi	18
24.4.	Välkkäri (alakoulu)	Vesanka	13
14.5.	Vekaravipellys	Jyväskylä	15
16.5.	Vekaravipellys	Jyväskylä	23
19.8.	Välkkäri (yläkoulu)	Saarijärvi	20
20.8.	Välkkäri (alakoulu)	Saarijärvi	42
26.8.	Tervetuloa ohjaajaksi	Jämsä	13
27.8.	Välkkäri (alakoulu)	Lohikoski	23
3.9.	Välkkäri (yläkoulu)	Multia	20
22.9.	Välkkäri (alakoulu)	Viitasaari	18
23.9.	Välkkäri (alakoulu)	Muurame	18
24.9.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	20
25.9.	Välkkäri (yläkoulu)	Äänekoski	18
29.9.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	18
30.9.	Järkkää tapahtuma	Muurame	12
1.10.	Välkkäri (alakoulu)	Hankasalmi	18
2.10.	Opettajat	Siilinjärvi	34
21.10.	Järkkää tapahtuma	Muurame	10
24.10.	Välkkäri (alakoulu)	Joutsa	23
25.10.	Liikuntakerhon ohjaajakoulutus	Saarijärvi	6

28.10.	Välkkäri (alakoulu)	Vaajakoski	15
29.10.	Välkkäri (alakoulu)	Palokka	35
31.10.	Välkkäri (alakoulu)	Monitoimitalo	40
5.11.	Välkkäri (alakoulu)	Mankolan koulu	28
6.11.	Välkkäri (alakoulu)	Hipposhalli	45
7.11.	Välkkäri (alakoulu)	Graniitti	47
11.11.	Välkkäri (alakoulu)	Säynätsalo	40
22.11.	Vekaravipellys	Jyväskylä	23
25.11.	Välkkäri (yläkoulu)	Viitaniemi	35
26.11.	Välkkäri (yläkoulu)	Viitaniemi	30
27.11.	Liikuntakerhon ohjaajakoulutus	Hankasalmi	5
1.12.	Kaikki peliin koulutus	Jyväskylä	25
		Yhteensä	1238 os.

6. Seuratoiminta

Keskisuomalainen seuratoiminta pohjautuu vapaaehtoiseen seuratyöhön, jota Keski-Suomen Liikunta tukee voimakkaasti.

Tavoite

Keski-Suomen Liikunta ry:n seuratoiminta - toimialan tavoitteena on keskisuomalaisten urheiluseurojen jatkuva hyvinvointi, kehittyminen ja menestyminen, seurajohdon osaamisen kehittyminen ja hallittu, suunnitelmallinen työpaikkojen syntyminen urheiluseuroihin. Seuratoiminnan laadun parantuessa, haluttavuus lisääntyy ja ohjattuun liikunta- ja urheilutoimintaan osallistuu yhä kasvava joukko keskisuomalaisia.

Seurakehittäjän työskentely painottuu urheiluseuran toimivuuden kehittämiseen. Työ on konsultointia, prosessien juoksumista, koulutusta, koulutusten organisointia ja verkostojen kokoamista ja ylläpitoa.

Urheiluseuran toiminnan ulottuvuudet: seuran johtaminen ja kehittäminen, toiminta- ja valmennusjärjestelmä, hyvä ja tehokas hallinto, yhteisöllisyys ja seurahenki, olosuhteet ja toimitilat, vaihtuvuuden hallinta ja jatkuvuuden turvaaminen sekä resurssien hankintakyky ja ulkosuhteet.

Toteutus

6.1. Seuratuki

Keskisuomalaisen seuratoiminnan yksi tärkeä tukemisen muoto on seurojen auttaminen toiminnan suunnittelussa. OKM:n myöntämä seuratuki tarjoaa tähän luontevan ja hyvän toimintamallin. Syyskuussa KesLi järjesti Seuratuen INFO-tilaisuuden johon osallistui 42 seuratoimijaa.

Vuoden 2014 aikana Seurakehittäjä auttoi, sparrasi, korjasi ja haastoi uudelleen miettimään tulevaisuuden suunnitelmia yhteensä 37 eri seuran kanssa jotka kaikki hakivat seuratukea vuodelle 2015. Lisäksi seurakehittäjä auttoi myös viittä alueen ulkopuolista seuraa heidän kehittämissuunnitelmissa.

Keskisuomalaiset seuratoimijat olivat:

Diskos juniorit	Huhtasuon Hiihto	JNV
FC Saarijärvi	Jaguars Spirits Athletes	Joutsan Seudun Pallo
Harjun Woima	JKU	JPS juniorit
HoNSU juniorit	JKK juniorit	JYP juniorit

Jyväskylän Saukot	Keuruun Naisvoimistelijat	Rastie4
Jyväskylän taitoluisteluseura	Korpilahden Pyrintö	Saarijärven Pullistus
Jyväskylän Voimistelijat	Koskenpään Kiri	Swimming Jyväskylä
Jyväskentis	Meloilola	Team LKP
Jyvässeudun Kiekko	Muuramen Syke	Tikkakosken Tikka
Kaipolan Vire	O2	Tikkakosken Voimistelu ja
Kampuksen Dynamo	Palokan Naisvoimistelijat	Liikunta
Karstulan KIVA	Palokan Riento	Vaajakosken Kuohu
Kejubo	Parkour Akatemia	

Vuoden 2014 tavoitteena oli saada Keski-Suomeen seuratukea enemmän kuin vuonna 2013. Tässä onnistuttiin loistavasti. Keski-Suomeen tuli tukea 95 900 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Seuraavat keski-suomalaiset seurat saivat seuratukea yhteensä 358 000 €

CC Picaro 3000€	Jyväskylän Voimistelijat -79 20 000€
FC Saarijärvi 7000€	Jyvässeudun ratsukot 3000€
Haapamäen Pallopojat 6500€	Karstulan Kiva 11 000€
Hankasalmen Hanka 5000€	Keupa Hockey Team 25 000€
Happee 16 000€	Keurusjumppa 28 000€
Jaguars Spirit Athletes 5000€	Muuramen Syke 16 500€
Jigotai 25 000€	O2 Jyväskylä 19 000€
JJK Juniorit 5000€	Palokan Riento 14 000€
JPS Juniorit 10 000€	Parkour Oppimiskeskus 21 500€
Jyväskylän Kenttäreilijät 27 000€	Tikkakosken Voimistelu- ja Liikuntaseura 20 000€
KOOLS 3500€	Trio-Juniorit 2000€
Jyväskylän Pyöräilyseura 23 000€	Vihtavuoren Pamaus 7000€
Jyväskylän Sulkapalloseura 10 000€	Äänekosken Huima 25 000€

6.2. Seurakehitysprosessit

Kehitysprosessissa tehdään seuran lähtötilanteen kartoitus, kehityssuunnitelma, tulevaisuuden visio, strategia, paneudutaan taloushallinnon ja - suunnittelun kehittämiseen, luodaan toimintakäsikirja, rakennetaan seuran viestintäsuunnitelma, paneudutaan seuratoimijoiden toimenkuvien kirkastamiseen ja suunnitellaan päätoimisen työntekijän palkkaamista seuraan.

Kehitysprosessi aloitettiin Korpilahden Pyrintön kanssa ja Salibandy seurojen prosessin viimeinen tapaaminen toteutettiin tammikuussa. Syksyllä markkinoitiin seuroille jo uuttaa useamman lajin yhteistä vuonna 2015 alkavaa prosessia.

6.3. Valmentajien työnohjaus

Työnohjaus on oman työn tutkimista, arviointia ja kehittämistä, joka tapahtuu työnohjaajan avulla. Se on työhön, työyhteisöön ja omaan työrooliin liittyvien kysymysten, kokemusten ja tunteiden yhdessä tulkitsemista ja jäsentämistä.

Työnohjauksessa ohjattava pohtii suhdettaan työhönsä. Ohjaaja ja mahdolliset muut osallistujat auttavat ohjattavaa näkemään itsensä ja työnsä entistä tarkemmin ja selvemmin. Työnohjaus on vuorovaikutusta, jossa sekä ohjaaja että ohjattavat oppivat toisiltaan. Valmentajien työnohjausta toteutettiin keväällä Jyväskylän Taitoluisteluseuran valmentajille.

6.4. Toiminnanjohtajarinki

Seurojen toiminnanjohtajien tapaamisia jatkettiin ja tapaamisia järjestettiin 3 vuoden aikana. Tilaisuuksien sisällöt suunnitellaan yhdessä ja jokainen toiminnanjohtaja on sitoutunut toimimaan vuorollaan tilaisuuden emäntänä/isäntänä. Verkostoon saatiin vuoden aikana mukaan jälleen 4 uutta toiminnanjohtajaa. Kaikkiaan 26:ssa seurassa on päätoiminen hallinnollinen työntekijä. Seurojen päätoimiset työntekijät osaavat hyödyntää jo erinomaisesti KesLin seuratoiminnan palvelut.

Tapaamiset	Osallistujamäärät
10.4.	12
25.8.	14
3.10.	11

Lisäksi Toiminnanjohtajat osallistuivat seuroille järjestettyyn Kiitos-iltaan 25.8. ja Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä verkostotapaamiseen 10.12.

6.5. Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä – toiminta

Kasva urheilijaksi Jyväskylässä – kokeilu- ja oppimisprosessi on toimintatapa jossa lasten ja nuorten liikunta- ja urheiluasioiden edistämistä tehdään yhdessä kaikilla toimijatasoilla. Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä ydinryhmään kuuluivat vuonna 2014 Sami Kalaja (VALO/KIHU), Outi Aarresola (KIHU), Kaisu Mononen (KIHU), Heli Nieminen (K-SURA), Mikko Pajunen (Jyväskylän kaupunki) ja Laura Härkönen (KesLi)

Toimijoina ovat mm jyväskyläläiset urheiluseurat (vahvasti toimintaan sitoutuneita seuroja 28) ja koulut (hyvinvointiopettajat yhteishenkilöinä).

Kasva urheilijaksi Jyväskylässä –kokeilu- ja oppimisprosessin tavoitteena on, että jyväskyläläinen lapsi on innostunut urheilusta ja hänelle on syntynyt mahdollisuus kehittyä hyväksi urheilijaksi. Hän urheilee ja liikkuu vähintään 20 h viikossa, mikä koostuu monipuolisesta omaehtoisesta ja laadukkaasti ohjatusta monilajisesta harjoittelusta.

Tämä mahdollistuu, kun jyväskyläläistä urheilevaa lasta ja nuorta lähellä olevat aikuiset osaavat hommansa, tekevät aktiivista yhteistyötä ja oppivat toisiltaan. Jyväskyläläiset koulut, kodit ja seurat mahdollistavat saumattomalla yhteistyöllä yksilön kehittymisen. Tavoitteena on myös, että lasten ja nuorten urheilun olosuhteissa ja olosuhteiden saatavuudessa Jyväskylä on Suomen ykkönen.

Jyväskylässä kehitetyt toimintamallit, työkalut ja innovaatiot dokumentoidaan, arvioidaan ja jaetaan aktiivisesti eri puolille Suomea. Valtakunnallisesta levitystyöstä vastaa VALO.

Keski-Suomen Liikunnan rooli toiminnassa painottui seurayhteistyön käytännön toteutukseen, verkostotapaamisten käytännön toteutukseen, valmennuspäällikköverkoston tapaamisten toteutukseen ja seurojen auttamiseen kokeilujen käynnistämisessä. Valmennuspäällikköringin tapaamisiin sisältyi aina koulutuksellista sisältöä ja sisällön tuotantoon osallistuivat ydintiimin taustatahojen asiantuntijat.

Vuoden 2014 aikana dokumentoidut KesLin tekemät tai vahvasti tukemat kokeilut:

1. Valmennuspäällikköverkosto	osallistuvia seuroja 24
2. Huhtasuon alueen liikuntataitokerhot	osallistuvia lapsia 250
3. Liikkuen harrastamaan	osallistuvia lapsia/nuoria 2100
4. Täydellinen kouluviikko	osallistuvia lapsia ja nuoria lähes 20 000
5. Toiminnanjohtajarinki	osallistuvia seuroja 26
6. Joukkuevoimistelun ja pesäpallon harjoitusyhteistyö	osallistuneita lapsia 70
7. Lapseni urheilee -ilta vanhemmille	osallistuneita vanhempia 78

Valmennuspäällikköryhmin tapaamisia järjestettiin:

Päivämäärä	Osallistujamäärä
16.1.	12
12.2.	13
19.3.	11
8.4.	18
15.5.	12
10.9.	15
9.10.	12
5.11.	13

Lisäksi valmennuspäälliköt osallistuivat seuroille järjestettyyn Kiitos-iltaan 25.8. ja Kasva Urheilijaksi Jyväskylässä verkostotapaamiseen 10.12.

6.5.1. Lapseni urheilee – ilta vanhemmille 10.11.

Illan teemat olivat: Liikunnallisesta lapsuudesta terveeseen aikuisuuteen, monipuolisesti liikunnallinen lapsuus on kannattava panostus tulevaisuuteen ja lasten urheilu, aikuisten asia?

Tilaisuudessa kerättiin palaute palautelomakkeella, jonka täytti 71 vanhempaa (lähes kaikki paikalla olleet).

- paikalla vanhempia ja valmentajia oli 19 eri seurasta
- KAIKKI 71 palautelomakkeen täyttäneitä olivat sitä mieltä, että vastaavia tilaisuuksia kannattaa järjestää jatkossakin
- kouluarvosanaksi saatiin keskiarvona 9-
- sekä sisältö, toteutus että aikataulu sijoittuvat kaikki hyvän ja erinomaisen välimaastoon
- jatkossa toivottiin erityisesti:
  1. ravintotietoa, sekä tietoa myös vammoista
  2. seuroja paikalle keskustelemaan tai paneeliin tai "vastaamaan kysymyksiin"

6.6. Sinettiseuratoiminta

Vuoden 2014 tavoitteena oli saada jälleen kaksi uutta Sinettiseuraa Keski-Suomeen. Tavoite saavutettiin. Palokan Naisvoimistelijat ja O2 saivat Sinetin. Molempien seurojen kehitystyössä on KesLin seurakehittäjä ollut apuna. Lisäksi KesLi auditoi yhdessä lajiliittojen kanssa Huhtasuon Hiihdon, Vaajakosken Kuohon ja Keurusseudun Ratsastajat.

KesLi järjesti yhteiskuljetuksen valtakunnalliseen Sinettiseuraseminaariin. Matkalle osallistui yhteensä 22 seuratoimijaa ja viikonloppu huipentui upeasti Jyväskylän Kenttärheilijöiden valinnalla vuoden Sinettiseuraksi.

VALO:n kanssa järjestettiin alueellinen Sinettiseuratilaisuus 31.1. ja seurojen työpöytäpäivä 2.9.

6.7. Seuratoimijakoulutukset ja niiden osallistujamäärät:

Joukkueenjohtajakoulutus	9.1.	Jyväskylä	28
Tapahtumatuottajakoulutus	21.1.	Joutsa	18
Valmentajien työpöytä	21.1.	Jyväskylä	21
Sporttisäätökoulutus	29.1.	Saarijärvi	7
Varainhankinnan verotus + Hyvä hallinto	2.2.	Jyväskylä	28

Päätä oikein koulutus	10.2.	Muurame	10
Valmentajien työnohjaus	3.3.	Jyväskylä	11
EA-koulutus	4.-5.3.	Jyväskylä	8
Järjestyksenvalvojakoulutus	7.-8.3	Suolahti	12
	14.-15.3	Suolahti	12
Valmentajien työnohjaus	15.4.	Jyväskylä	11
Valmentajien EA-koulutus	16.4.	Jyväskylä	16
Hyvä hallinto ja tiimityöskentely	13.8.	Turku	25
Tulevaisuusilta	16.9.	Vaajakoski	18
Joukkueenjohtajakoulutus	23.9.	Jyväskylä	32
Talous ja varainhankinnan verotus	30.9.	Laukaa	19
Oppisopimuskoulutuksella seuraan töihin	9.10	Jyväskylä	9
Viestintäkoulutus	23.10	Laukaa	20
Seura työnantajana	27.10.	Joutsa	11
Varainhankinnan verotus	28.10.	Keuruu	19
Varainhankinnan verotus	4.11.	Jämsä	25
Hyvä hallinto	11.11.	Jyväskylä	24
Urheilun johtaminen	26.11.	Jyväskylä	40
	yhteensä		424 osallistujaa

Lisäksi järjestettiin seuratoimijoiden kiitosilta 28.5. Kiitosiltaan ilmoittautui peräti 90 keskisuomalaista seuratoimijaa. Kiitosillan yhteistyökumppaneina olivat VALO, Veikkaus ja Jyväskylän kaupunki.

7. Aikuisten liikunta

Aikuisliikunnan toimialalla työskenteli vuonna 2014 toimialavastaavana aikuisliikunnan kehittäjänä työfysioterapeutti Jyrki Saarela. Toimintamuotoina ovat olleet verkostotyö, koulutus, valtakunnallisen Kunnossa Kaiken Ikää –ohjelman (myöhemmin KKI) toiminnot, kuntiin ja työyhteisöihin kohdistuvat tukipalvelu, työyhteisöliikunta sekä tapahtumat. Pääperiaatteena on arki- ja terveys- ja kuntoliikunnan sekä terveellisten elämäntapojen edistäminen, niin omatoimisesti kuin yhteistyökumppaneidenkin kanssa toteutettavissa toimenpiteissä. Halukkuutta terveelliseen elämäntapaan pyritään edistämään vuorovaikutuksellisin ja kokemuksellisin keinoin tarjoamalla tietoa ja käytännön liikuntakokemuksia. Verkostotyö painottuu liikuntakentän asiantuntijana toimimiseen erilaisissa foorumeissa.

Tavoitteet

Aikuisliikunnan toimialan tavoitteena vuonna 2014 on olla apuna maakunnan liikunnan kehittämisessä ja auttaa paikallisia toimijoita terveytensä kannalta riittämättömästi liikkuvien kuntalaisten aktivoimisessa kullekin henkilölle sopivan liikunnan pariin.

Toteutus

7.1. Koulutus

Aikuisliikunnan toimialan koulutuksia järjestettiin avoimina sekä tilauskoulutuksina. Yhteistyössä VALO ry:n kanssa järjestettäviä liikuttajakoulutuksia toteutui 4 kpl, joista 3 perusosaa ja 1 vapaavalintainen koulutus. KKI -ohjelman kanssa yhteistyönä toteutettiin Liikuntaneuvontakoulutuspäivä, joka oli osa KKI -ohjelman valtakunnallista koulutuskiertuetta. Liikuntaa aktiivisesti ohjaaville virikekoulutusta toteutettiin

”VirikeWorkshoppeina” yhteistyössä Elina Liuksen kanssa. Niitä toteutui 5 koulutusta. Kolme Foam Roller koulutuksia ja yksi koulutus jooga- ja yksi CrossTraining teemoilla. Sekä ohjaajille että aktiiviliikkuville suunnattuina toteutui kaksi Timo Haikaraisen vetämää avointa koulutusta, hiit trainingistä ja kehon koostumuksen muokkaamisesta. Tilaukoulutuksena toteutui kaksi luentotyypistä koulutusta; kahvakuulakoulutusta Wiitaunionin alueen vertaisohjaajille sekä JAMK:in opiskelijoiden JAMKO:n liikuntatutoreille. Kesäkauden aikana toteutettiin yhteistyössä JAO (Jyväskylän aikuisopisto) kanssa hierojaopiskelijoille liikkumisen ohjauksen näyttökokeeseen tähtäävä liikunnan ohjaamisen 9 lähiopetuspäivän (72 h) koulutus.

7.2. KKI –toiminta

Keski Suomen liikunta ry sai KKI ohjelmalta avustusta terveysliikunnan kehittäjän palkkaukseen 15 500 €. Tähän liittyen KesLi on sitoutunut yhteistyössä edistämään KKI - ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä, sekä tehdään viestinnällistä yhteistyötä.

Vuonna 2014 KKI toimintaa ja hallitsi syksyllä toteutuneen Suomimies rekkakiertueen valmistelut ja käytännön toteutus yhdessä tapahtumapaikkakuntien sekä järjestöjen ja oppilaitosten (JAMK) kanssa. Kiertuekuntina toimivat, Jämsä, Keuruu, Laukaa, Äänekoski ja Pihtipudas. Kiertueviikon aikana testattiin 1427 miestä ja tavoitettiin lisäksi satoja muuten tapahtumissa mukana olleita henkilöitä.

Kevätkaudella toteutettiin Liikuntaneuvonnan koulutuspäivä, joka oli osa KKI -ohjelman valtakunnallista koulutuskieruetta. Koulutuspäivässä mukana oli 80 henkilöä. Syksyllä järjestettiin perinteisesti yhteistyössä Jyväskylän Ladun ja KKI ohjelman kanssa maakuntaretkipäivä Hangasjärven retkikämpän maastoissa. Patikoimassa oli 50 henkilöä. K-S pelastuslaitoksen KKI -hankkeen kanssa yhteistyössä toteutettiin kaksi työyhteisöliikuntatapahtumaa ja konsultoitiin hyvinvointisuunnittelijaa työyhteisöliikunnan toteutukseen liittyvissä kysymyksissä.

KKI –ohjelman ja Liikunnan aluejärjestöjen yhteistä tavoitteista järjestettiin tapaaminen (Komulainen, Malvela, Lehtoranta Saarela) Ely –keskuksen edustajan Pirjo Suhosen kanssa. Tuon tapaamisen jatkona aluejohtaja Petri Lehtoranta on osallistunut alueellisen Työelämä 2020 työryhmän tapaamisiin. Tämän lisäksi aikuisliikunnan kehittäjän tehtäviin on kuulunut KKI -hanketuki-arvioinnit keväällä ja syksyllä sekä uusien hankkeiden hakijoiden tukemista. Vuoden kohokohta oli liikunnan aluejärjestöjen palkitseminen KKI -ohjelman 20 -vuotisjuhlaseminaarissa Helsingissä. Palkinto myönnettiin pitkäjänteisestä terveysliikunnan edistämisestä alueellisesti ja valtakunnallisen verkoston osana.

7.3. Verkostotyö

Verkostoitumista liittyy KesLin toiminnassa moniin eri yhteyksiin, ja tavoitteena on toimia monialaisissa verkostoissa liikunnan asiantuntijana. Terveysten edistämisen foorumin (TEF) kokoontumiset ovat jatkuneet toimijoiden omatoimisesti kokoon kutsuen, kerran syksyllä ja keväällä. Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin kanssa yhteistyötä on tehty pääosin ennaltaehkäisevän toiminnan yksikön kanssa. Aluejohtaja on ollut yhteydessä Keski-Suomen kuntien johtoon hyvinvointityöryhmien liikunta-asiantuntijuuden vahvistamiseksi sekä tarjottu yhdessä sairaanhoidopiirin asiantuntijoiden kanssa kunnille suoraan apua toimikuntien työhön.

Muita verkostoitumisen foorumeita ovat tarjonneet alueelliset ja valtakunnalliset seminaarit sekä KKI –päivät. Tämän vuoden aikana ovat alueellisten liikuntajärjestöjen terveysliikunnan kehittäjät kokoontuneet useaan otteeseen KKI -ohjelman, ja Valo ry:n kutsumana.

7.4. Kuntien sekä muiden yhteisöjen tuki ja liikuntatapahtumat

Kuntatasolla Suomimies Rekkakiertue oli iso ja näyttävä ponnistus niin kunnille kuin KesLillekin. Tilauksesta työyhteisöille toteutettiin InBody –mittauksia Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin henkilökunnalle keskussairaalalla keväällä ja syksyllä. Alueellisena yhteistyönä toteutettiin terveystieteen mittauksia KeraBit Pro Oy:lle. Koordinoijana tässä yhteydessä oli Lounaissaumen Liikunta ja Urheilu ry. Syksyllä toteutettiin yhdessä SUL:n ja Keski-Suomen Diabetesyhdistyksen kanssa perheliikuntatapahtuma Jyväskylässä. Syksyn aikana alettiin jo valmistella vuoden 2015 Keski-Suomi palkinnon jakamista ja kampanjan lanseeraamista teemalla Kunnossa koko maakunta – Liikuttavan hyvä maakunta. Palkinto jaetaan tilaisuudessa Keski-Suomen päivänä 18.4.2015.

7.5. Koulutukset

Aika	Tilaisuus	Osallistujamäärä	
	Kahvakuula Vertaisohjaajakoulutus	11.1.2014	Viitasaari 9
	Liikuttajan Superviikonloppu	25.-26.1.2014	Jyväskylä 5
	VirikeWorkshop Jooga Fitness, -Balance & -Pilates	22.3.2014	Jyväskylä 11
	Liikuttajan Kuntosalin Startti	23.3.2014	Jyväskylä 9
	VirikeWorkshop Toiminnallinen liikkuvuusharjoittelu ja Cross Training -yhdistelmäliiketreeni	5.4.2014	Jyväskylä 6
	Liikuntaneuvonnan koulutuspäivä	10.4.2014	Jyväskylä 80
	Luento JAMKOn liikuntatutoreille	23.4.2014	Jyväskylä 18
	Hiit Training -koulutus	26.4.2014	Jyväskylä 15
	Foam Roller -koulutus	10.5.2014	Jyväskylä 19
	JAO Liikkumisen ohjaus (72 h = 9 pv)	17.6. -19.9.	Jyväskylä 9
	Foam roller jatko 1	6.9.2014	Jyväskylä 12
	Foam Roller Perus	4.10.2014	Jyväskylä 24
	Kaikki Kehonkoostumuksen muokkaamisesta	22.10.2014	Jyväskylä 26
		yht.	243

Tapahtumissa tavoitettiin noin 4500 aikuista liikkujaa. Selvästi suurin tapahtuma KesLillä on vuotuinen Finlandia Marathon 2700 osallistujaa. SuomiMies rekkakiertueella mitattujen miesten määrä oli 1247. Kuntien sekä työ- ja muiden yhteisöjen tuki ja liikuntatapahtumat tavoittivat tänä vuonna 148 hlöä.

8. Tapahtumat

Vuoden 2013 aikana Keski-Suomen Liikunta ry järjesti kolme maakunnallista tapahtumaa: Keski-Suomen Urheilujuhlan, Lasten KESLI-liikuntaleirin ja Finlandia Marathonin (yhdessä JKU:n kanssa). Maakunnallisten tapahtumien toteuttamiseen osallistui koko KesLin henkilökunta.

8.1 Keski-Suomen Urheilujuhla 30.1.

Vuosittaisessa Keski-Suomen Urheilujuhlassa valittiin vuoden keskisuomalainen urheilija sekä muita urheilun ja liikunnan sektorilla kunnostautuneita henkilöitä ja urheiluseuroja. Vuoden 2014 Keski-Suomen Urheilujuhla järjestettiin yhteistyössä Keskimaan, Keski-Suomen Osuuspankin, Keski-Suomen Liiton sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa tammikuun 30. päivä Paviljongissa, Jyväskylässä. Juhlissa myös

kunnat ja lajiliitot palkitsivat omia toimijoitaan tai tapahtumiaan. Juhla keräsi yhteen maakunnan urheilijat, asiantuntijat ja päätöksentekijät. Illan juonsi Aleksis Ärje. Osallistujamäärä oli 250 henkilöä.

8.1 Kuutamohiihto 21.2.

Kuutamohiihto lisättiin edellisenä vuonna yhdeksi neljästä KesLin päätapahtumista. Sen tavoitteena on olla matalan kynnyksen perhetapahtuma KesLin Talvikaudessa. Kaiken tasoisia liikkuja kutsutaan elämyksellisen iltatapahtumaan hiihtämään retkihihtotyyppisesti Jyväskylän ja Päijänteen jäälle ulkotulien loimussa ja kaupungin valojen luodessa omaa tunnelmaansa. Valitettavasti vuoden 2014 tapahtuma jouduttiin peruuttamaan lauhan sään ja lumettomuuden vuoksi.

8.2 KESLI-liikuntaleiri Jämsässä 9.-13.6.

KESLI-liikuntaleiri on vuosittain järjestettävä monilajileiri jonka avulla pyritään innostamaan keskisuomalaisia lapsia liikunnan pariin. Leirin avulla edistetään monilajisuutta ja lasten liikunnan monipuolisuutta.

Tavoitteena on tarjota kaikille avoin 10-13 -vuotiaalle lapsille elämyksellinen, vauhdikas ja iloinen täysihoidoleiri. Vuoden 2014 leiri järjestettiin Jämsässä 9.-13.6. Leirillä lapset pääsivät kokeilemaan seuraavia lajeja: BMX-pyöräily, jalkapallo, judo, mäkihyppy, pesäpallo, salibandy, suunnistus, tanssi, telinevoimistelu, uinti ja yleisurheilu.

Laadullisiin tavoitteisiin päästi erinomaisesti. Lapsilta kerätyn kirjallisen palautteen pohjalta voidaan todeta, että lapset olivat todella tyytyväisiä leiriin. Osallistujatavoitteeseen ei päästy. Leirille osallistui 198 lasta.

Leirin yhteistyökumppaneina olivat Jämsän kaupunki, VAU, Keskimaa ja Osuuspankki.

8.3 Finlandia Marathon 14.9. Jyväskylässä

Tavoite

JKU:n kanssa yhdessä järjestettävän Finlandia Marathonin osallistujatavoitteeksi asetettiin yli 3.000 osallistujaa. Laadulliseksi tavoitteeksi asetettiin, että yli 90 % saadusta palautteesta on positiivista.

Toteutus

Finlandia Marathon juostiin lauantaina 13.9. Tapahtuman osallistujamäärä oli 2.720. Kilpailukeskus sijaitsi jälleen Kuokkalan Graniitissa. Juoksumatkoina oli täysmaraton, ½-maraton ja 10 km:n mittainen Finlandia Kymppi.

8.3.1. Lukiolaisten juoksutapahtuma Finlandia Marahthonin yhteydessä

Finlandia Marathonina edeltävänä perjantaina järjestettiin Jyväskylän Lyseon lukiolaisten juoksutapahtuma, johon osallistui yli puolet Lyseon oppilaista. Tapahtumaa loi edellytykset tulevana vuosina järjestettävälle Jyväskylän kaikille lukiolaisille tarkoitetulle juoksutapahtumalle.

Tulokset

Finlandia Marathonille asetettuja määrällisiä tavoitteita ei saavutettu, mutta saatuun osallistujapalautteeseen voidaan kuitenkin olla tyytyväisiä.

9. Hankkeet

Tavoite

Hanketoiminnan tavoitteena on kehittää uusia toimintamuotoja ja -malleja, jotka tukevat Keski-Suomen Liikunnan perustoimintaa.

Toteutus

9.1. Taiteesta ja liikunnasta hyvinvointia –hanke

Hankkeen päätavoitteena on rakentaa taide- ja liikuntalähtöisiä työelämää kehittäviä palveluja ja toimintamalleja, jotka vahvistavat kolmannen sektorin toimijoiden ja pk-yritysten osaamista sekä synnyttävät uusia työpaikkoja. Hankkeessa on mukana sekä kulttuuri- että liikuntaorganisaatioita, joita autetaan tuotteistamaan omia hyvinvointipalvelujaan. Hanke päättyi vuonna 2014. Hankkeen lopuksi järjestettiin yhdessä hanketoimijoiden kanssa loppuseminaari, johon osallistui 80 henkeä. Hankeseminaarin yhteydessä julkaistiin myös kirjanen, jossa tiivistettiin hankkeen prosessi sekä havainnot ja kokemukset työyhteisöjen tukemisesta liikunnan ja luovien menetelmien avulla.

9.2. Liikuntaseurasta työtä ja tekemistä –esiselvityshanke

Esiselvityksen tavoitteena oli kartoittaa keskisuomalaisten liikuntaseurojen kykyä ja halukkuutta tarjota enenevässä määrin työtä sekä oppimis- ja harjoittelupaikkoja keskisuomalaisille nuorille.

Projektin tuloksena syntyi näkemys siitä, kuinka halukkaita liikuntaseurat olisivat työllistämään nuoria eri tavoin ja lisäämään nuorten osallisuutta. Lisäksi selvitettiin myös, millaista osaamista seurat tarvitsevat lisää, jotta ne voisivat entistä enemmän tarjota nuorille työtä erilaisilla toimintamalleilla.

Esiselvitys kesti kahdeksan kuukautta (helmikuu-syyskuu 2014), jonka aikana kartoitettiin sekä kyselyllä että haastatteluilla seurojen kyky ja halukkuus ottaa nuoria mukaan toimintaan nuorisotakuun mukaisesti erilaisiin tehtäviin. Samalla selvitettiin niitä ongelmakohtia, jotka mahdollisesti estävät tai vaikeuttavat nuorten työllistämistä seuroihin. Hankkeen tulosten perusteella synnytettiin varsinainen hanke, joka käynnistyi vuoden 2015 alussa.

9.3. Katsomot Täyteen –hanke

Vuoden 2014 aikana toteutettiin kahdentoista palloilulajin pääsarjataso seuran yhteinen Katsomot Täyteen –hanke Keski-Suomen liiton tukemana. Toteuttajatahot nimesivät myöhemmin hankkeen Kaikki peliin ohjelmaksi. Kaikki Peliin ohjelmaan osallistui 12 keskisuomalaista palloilulajin seura: BC Jyväskylä, HoNsU, Jaguaarit, JJK, JyPK, Jyp-Akatemia, Kampuksen Dynamo, Kiri, Kirittäret, Happee, JPS ja Liikunnan Riemu.

Kaikki Peliin ohjelmalle asetettiin neljä tavoitetta

- Keskisuomalaisten palloiluseurojen kotiotteluiden katsojamäärät kasvavat
- Kannustetaan uusia ihmisiä tulemaan paikan päälle palloilulajien pääsarjataso otteluiden katsojiksi
- Keskisuomalaiset palloilulajien seurat vahvistavat asemaansa maakunnan vetovoimatekijänä
- Urheiluseurojen välille kehittyä uutta yhteistyötä

Koulutus

Seurat osallistuivat kolmeen yhteiseen koulutustilaisuuteen:

17.3. Tänään ja tulevaisuudessa - Juha Heikkala, Valo

31.3. Kuinka käytän sosiaalista mediaa tuloksellisesti – Lasse Riitesuo, Happee

1.12. HJK:n markkinoinnin pelikirja – Sari Mikkonen-Mannila

Lisäksi seurojen markkinoinnista vastaaville oli n. 6 viikon välein yhteistapaamisia.

Yhteismarkkinointi

Seurojen yhteismarkkinointia toteutettiin seuraavin tavoin

- Yhteisilmoitus Suur-Jyväskylän Lehdessä
- Koulukierrokset alakouluihin ja vapaakorttien + ottelukalenterien jako kaikille Jyväskylän alakoulujen oppilaille yhteensä n. 7.900 kpl.
- Sosiaalisen median hyödyntäminen – Facebook, Twitter ja instagram
- Yhteinen videotuotanto

Tulokset

Hyvä urheilullinen menestys vahvisti Jyväskylän ja Keski-Suomen asemaa vahvana palloilulajien alueena. SM-kultaa Happee, SM-hopeaa JPS ja Kirittäret sekä pudotuspelipaikka Liikunnan Riemu ja Kampuksen Dynamo. Sarjanousu BC Jyväskylä / HoNsU.

Syksyn koulukierroksella useat alakoulun oppilaat ilmoittivat aktiivisesti käyttäneensä keväällä saamaansa vapaakorttia ja silmämääräisesti arvioiden lasten ja perheiden määrä on lisääntynyt urheilukatsomoissa.

Kaikki Peliin JKL -ohjelman ensimmäisen toimintavuoden suurin tulos oli, että kahdentoista (12) hyvin etäällä toisistaan toimineen seuran välille on syntynyt uutta yhteistyötä. Eri lajeissa ja seuroissa toimivat henkilöt ovat oppineet tuntemaan paremmin toisensa, yhdessä etsineet ratkaisuja ja vaihtaneet kokemuksiaan asioista, jotka ovat kaikille yhteisiä. Ensimmäisen vuoden aikana on luotu edellytykset tulokselliselle yhteistyölle.

9.4. Uusia Resursseja Paikallistason Onnistumiseksi –hanke

Kaikkien Liikunnan aluejärjestöjen yhteinen URPO-hanke (Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi –hanke) toimi hieman päivitetyllä sisällöllä vuonna 2014. Vuonna 2014 painottuivat paitsi alueiden, myös Valo/Olympiakomitean hanketoiminnan kehitystyö ja yhteisten hankkeiden koordinointi. Lisäksi painopisteenä oli alueiden yhteisen taso 1:n valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen (Alue-VOK:n) koordinointi ja jalkautus sekä alueiden muun yhteistyön tiivistäminen.

Hanketoimintaan vaikutti se, että uusi ohjelmakausi alkoi vuoden 2014 alusta. Kuitenkin käytännössä moni hankerahoitus käynnistyi vasta vuoden edetessä pidemmälle, LEADER-rahoitus ei vuoden 2014 aikana ehtinyt hakuvaiheeseen. Alueiden yhteisten ESR-hankkeiden starttaamista selvitettiin, ja valmisteluja niiden hakemista varten tehtiin yhdessä Valon kanssa. Alueiden ja Valo/OK:n yhteiseen Sportti EU:ssa –hankkeeseen saatiin OKM:n tukea. Valon hakema hanke saatiin läpi EU:n Erasmus+ Sport –ohjelmasta Sportti EU:ssa hankkeen avulla, teemana siinä on terveysliikunnan kehittäminen seuratasolla.

Alue-VOK:n jalkautus eteni, huhtikuussa ja lokakuussa järjestettiin mm. Superviikonloput valtakunnallisesti kaikille lajeille tarjottuna. Alue-VOK:n sisällöt on saatu lähes valmiiksi, vuoden aikana uusia kouluttajia koulutettiin lisää ja myös uusia lajeja saatiin hyödyntämään taso 1:n alue-VOK-kokonaisuutta. Alue-VOK:n kehitys- ja jalkautustyöhön saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön tukea.

URPO-hankkeen vuotta 2014 vauhditti mm. liikuntalain valmistelu, mihin vaikutettiin alueiden yhteisillä toimenpiteillä – hankkeen erityisasiantuntija työntekijä keräsi tähän erilaisia perusteluaineistoja. Yhteistyökumppaneina kaikilla alueilla oli vuonna 2014 S-hotellit ihan puhtaana majoitus- ja kokousyhteistyökumppanina.

10. Talous

Vuoden taloudellinen tulos oli positiivinen. Tämä antaa Keski-Suomen Liikunnalle mahdollisuuden kehittää toimintaansa edelleen.

